

Notat om tilråding av vedtak om fastsettelse av endringsforskrift

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Til: Avdelingsdirektør Elisabeth Wilmann

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Dato: 27.9.2018

Vår ref: 2017/186794

FASTSETTELSE AV FORSKRIFT OM ENDRING AV FORSKRIFT

- om kontrollområde for bekjempelse av PD i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Nord-Trøndelag og Nordland

Innholdet i forskriftsforslaget

Forskriften om kontrollområde for PD ble opprettet for å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen hos fisk i forskriftens virkeområde.

Vi foreslår nå en endring av forskriften som gjelder i dag for bekjempelse av PD i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Nord-Trøndelag og Nordland: [PD-forskrift Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Nord-Trøndelag og Nordland](#)

I forskriftens kapittel III om tiltak i overvåkingssonen tilføyes det en ny paragraf som oppstiller et forbud mot å føre fisk fra akvakulturanlegg i overvåkingssonen ut av overvåkingssonen nordover, uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også flytting av fisk til slakterier.

Bakgrunn:

Fiskesykdommen pankreassykdom (PD) er en tapsbringende sykdom for oppdrettsnæringen, og medfører betydelig nedsatt fiskevelferd. Viruset er svært smittomt, lever i sjø i opptil 30 dager og kan forflytte seg sjøveien opp til 50 km. SAV-viruset kan finnes i fisken i flere måneder før screeningprøver avdekker at fisk er smittet. Infektiv dose er lav, og et lite antall virus er nødvendig for å gi sykdom hos fisk. Sykdommen er vanskelig å bekjempe.

Kontrollområdet som er etablert i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner ligger i overvåkingssonen i nasjonal PD-forskrift, og er hjemlet i denne forskriften, FOR-2017-08-29-1318. Det følger av formålsbestemmelsen i nasjonal PD-forskrift at formålet med forskriften er å redusere konsekvensen av pankreassykdom (PD) i PD-sonen, hindre at PD etablerer seg i overvåkingssonene, og å begrense utbredelse av de enkelte subtypene av Salmonid alphavirus (SAV).

Som en følge av at det ble påvist PD på flere lokaliteter nord for PD-sonen, i overvåkingssonen, ble det i 2017 opprettet en kontrollområdeforskrift for å bekjempe utbruddene og hindre at PD-smitten spredte seg lenger nord.

Mattilsynet har med dagens regelverk ikke mulighet til å risikovurdere transportene som går ut av overvåkingssonen i kontrollområdet og nordover, og pålegge tiltak der det er nødvendig. Det er problematisk av hensyn til risiko for spredning av smitte nordover fra kontrollområdet. Kontrollområdet ligger i overvåkingssonen for PD, der det skal hindres at PD etablerer seg. Det tiltaket som Mattilsynet nå innfører, er at oppdrettere må søke i forkant av transport som er planlagt å skulle gå ut av overvåkingssonen i kontrollområdet og nordover til overvåkingssonen i nasjonal PD-forskrift. Slik kan vi gjøre en vurdering av risiko for smittespredning knyttet til hver enkelt transport. På denne måten mener vi at formålet i nasjonal PD-forskrift om å hindre at PD etablerer seg i overvåkingssonen ivaretas på en tilstrekkelig god og forsvarlig måte. Vi mener også at vi gjennom slike søknader og saksbehandling vil oppnå at transport ut av overvåkingssonen nordover, som medfører uakseptabel høy risiko for smitte forhindres eller gjennomføres i tråd med pålagte tiltak.

Mattilsynet har gjennom § 11 i kontrollområdeforskrift for PD kompetanse til å pålegge tiltak overfor transportør av akvakulturdyr til eller fra anlegg i overvåkingssonen. Mattilsynet har også kompetanse til å gripe inn og stanse planlagte transporter.

For å ha mulighet til å gjennomføre § 11 slik den står i dag, må vi ha kunnskap om at transport planlegges. I tillegg til å pålegge tiltak knyttet til gjennomføring av transport, har vi også behov for å kunne stoppe transporter som ikke er smittemessig forsvarlig eller som innebærer en uakseptabel høy risiko for smitte. For å i det hele tatt kunne vurdere om transporten innebærer en smitterisiko over det akseptable, må Mattilsynet gjøres kjent med planlagte transporter.

Generelle vedtak som retter seg mot en ubestemt krets skal gis i forskrift og ikke i enkeltvedtak. Dette gir større forutsigbarhet for næringen og bedre mulighet til planlegging. Klare krav i forskrift vil også redusere Mattilsynets behov for å stoppe planlagte tiltak på kort varsel og kan forenkle forvaltningens saksbehandling og ressursbruk. Vi endrer derfor forskriften ved å tilføye en ny paragraf under kapittel III om Tiltak i overvåkingssonen.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd ber om at vedlagte forskrift om endring av forskrift, vedtas.

Formål:

Formålet med endringsforskriften er å beskytte den nordlige overvåkingssonen i nasjonal PD-forskrift som hittil ikke har hatt PD-utbrudd.

Høring:

Av hensyn til faren for smittespredning ut av kontrollområdet og nordover, besluttet Mattilsynets administrerende direktør at Mattilsynet kunne unnta forskriften fra krav til høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill (jf. krav og unntak fra krav i utredningsinstruksen).

Forslag til endringsforskrift ble lagt ut på Mattilsynets nettsider under regelverksutvikling torsdag 30. august 2018. Det ble gitt anledning til å gi innspill til forslaget innen kl 12 onsdag 12. september 2018.

Mattilsynet har mottatt innspill fra åtte høringsinstanser. En sammenstilling av høringsinnspillene og Mattilsynets vurdering av innspillene følger i vedlegg til fastsettelsesdokumentet.

Tilråding:

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd tilrår at vedlagte forskrift om endring av forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Nord-Trøndelag og Nordland fylker fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om endring av forskrift om kontrollområde for pankreassykdom (PD), Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 27. september 2018 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr § 40, jf. forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom(PD) hos akvakulturdyr § 8.

I

I forskrift 15. desember 2017 nr. 2096 om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr, Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Nord-Trøndelag og Nordland, gjøres følgende endringer:

I kapittel III skal ny § 11 lyde:

§ 11 *Krav om tillatelse for å føre fisk nordover*

Det er forbudt å føre fisk fra akvakulturanlegg i overvåkingssonen ut av overvåkingssonen nordover, uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også flytting av fisk til slakterier.

§ 11 - § 17 blir ny § 12 - § 18

II

Endringen trer i kraft straks.